

Toelichting op Regeling ter compensatie van de schade bij aanbieders van vrije podiumkunstoproducties door de COVID-19-maatregelen

Inleiding

De podiumkunstsector wordt hard geraakt door de COVID-19-crisis. Sinds het uitbreken van de crisis zijn diverse maatregelen genomen om getroffen partijen te compenseren. Naast de algemene steunmaatregelen, zoals de NOW en TVL is er ook een tweetal steunpakketten specifiek voor de cultuursector vastgesteld. In het tweede steunpakket is een bedrag van 40 miljoen euro gereserveerd om schade die in het niet-gesubsidieerde deel van de podiumkunstsector is ontstaan te compenseren. Dit bedrag is bedoeld als tegemoetkoming in kosten die zijn gemaakt in de investeringsfase en die niet of slechts ten dele kunnen worden terugverdiend uit de opbrengsten uit kaartverkoop waarop de investering oorspronkelijk was berekend. Door op deze manier het investeringsverlies te compenseren komt ruimte vrij om opnieuw te investeren in producties.

Waarvoor

Centraal in deze regeling staan wat wel wordt aangeduid als vrije producties. Daarmee worden bedoeld producties op het terrein van theater, dans, muziek, muziektheater, cabaret, opera, musical et cetera die worden gefinancierd uit private middelen. De regeling is dus niet bedoeld voor producties waar al subsidie voor is toegekend door een overheid. Daar is het risico immers voor een deel al gedekt door een publieke bijdrage.

Onder de vrije producties waarop deze regeling zich richt gaat een breed spectrum van producties schuil. Deze producties hebben gemeen dat er is geïnvesteerd in het tot stand komen van de productie, maar dat die investering niet kan worden terugverdiend omdat uitvoeringen niet of maar gedeeltelijk volgens planning kunnen doorgaan. Er zijn grote verschillen tussen individuele gevallen, zowel qua voorbereidingen (voorbereidingstijd, soort investeringen dat wordt gedaan, omvang van de investeringslasten) als qua uitvoering (aantal uitvoeringen, omvang beoogd publiek, de termijn waarop uitvoeringen worden vastgelegd, verhouding investeringslasten en dagkosten).

Deze regeling biedt financiële compensatie voor vrije producties waarvoor uitvoeringen gepland stonden of staan in de periode 14 oktober 2020 tot en met 30 juni 2021. De mate waarin producties al in voorbereiding waren verschilt enorm. Bij grootschalige producties zijn voorbereidingen al begonnen ver voor 12 maart 2020, de datum waarop de eerste COVID-19-maatregelen in werking traden, terwijl in andere gevallen die voorbereidingen een andere vorm hebben gekregen omdat er van meet af aan rekening is gehouden met de geldende beperkingen. Omdat het niet goed mogelijk is met al deze verschillen rekening te houden, is gekozen voor een eenduidige afbakening op periode. Bij de uitwerking is gekozen voor een aanpak waarin de verschillen in voorbereiding op een andere manier een rol spelen.

Aanvrager

Een aanvraag kan worden ingediend door een organisatie met rechtspersoonlijkheid die in continuïteit podiumkunstitvoeringen produceert en/of verkoopt en daarvoor geen gebruik maakt van subsidies van of door de rijksoverheid. Het gaat daarbij zowel om producenten /productiemaatschappijen, maar ook om bijvoorbeeld managementbureau's en impresariaten die voor artiesten optreden. De middelen worden verstrekt om de continuïteit van de betreffende partij – en voor zover van toepassing ook betrokken derden – te garanderen.

In sommige gevallen is er sprake van verschillende partijen die in uiteenlopende constructies samen verantwoordelijkheid dragen voor de totstandkoming van een productie. Ook worden in de praktijk soms niet alle investeringen gedaan binnen een rechtspersoon. In dat geval kunnen de betrokken

partijen dus zelf bepalen wie als aanvrager optreedt. Er kan maar aan een aanvrager subsidie worden toegekend voor een specifieke productie.

Er wordt niet getoetst in hoeverre de aanvrager zelf alle investeringen heeft gepleegd, of dat deze deels door een of meer derden zijn gedaan. Uitgangspunt is dat de aanvrager in een dergelijk geval adequate afspraken maakt waardoor de middelen ook ten gunste komen van degene(n) wiens investering wordt gecompenseerd. De partij die als aanvrager optreedt, is verantwoordelijk voor de verplichtingen die aan het subsidie verbonden zijn.

Podia en festivals zijn uitgesloten van deze regeling, zowel waar het gaat om het importeren van een productie als in het geval waarin zij verantwoordelijk zijn voor het tot stand komen van een productie. Ook andere partijen die buitenlands aanbod naar Nederland brengen komen niet in aanmerking, omdat de investering voor het tot stand komen van de productie daar niet door een Nederlandse partij wordt gedaan. Daarmee valt dit aanbod buiten de doelstelling van deze regeling. Verder zijn organisaties die meerjarig worden gesubsidieerd door het Fonds Podiumkunsten of de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap uitgesloten, evenals partijen die door een andere overheid structureel worden ondersteund.

Omdat deze regeling continuïteit in het produceren van vrije producties wil garanderen, geldt als vereiste verder dat aannemelijk moet zijn dat de op basis van deze regeling verkregen subsidie direct of indirect zal worden gebruikt om een of meer nieuwe producties tot stand te brengen. Op dit punt kan het Fonds nadere vragen stellen als daar twijfels over zijn. Minimaal dient de aanvrager desgevraagd aan te kunnen tonen dat de financiële positie van de aanvrager voldoende solide is om nieuwe investeringen in producties mogelijk te maken.

Subsidiehoogte

Het subsidie is gebaseerd op een rekenregel die uitgaat van de manier waarop de investeringslasten in de regel worden terugverdiend. Deze rekenregel is een vereenvoudiging van de werkelijkheid. Dat voor deze aanpak is gekozen heeft te maken met de wens te komen tot een snel uitvoerbare compensatieregeling die weinig administratieve lasten met zich meebrengt. Daarnaast is uit het overleg met veldpartijen ook gebleken dat voor een dergelijke aanpak meer draagvlak is.

Geen subsidie wordt verstrekt als de investeringslasten al geheel of grotendeels zijn terugverdiend. Te denken valt aan reprises of producties waarbij het grootste deel van de speelreeks al is gerealiseerd.

De keuze voor een rekenregel brengt met zich mee dat er deels met aannames moet worden gewerkt. Specifiek betreft het drie elementen: de gemiddelde afrekenprijs, het investeringspercentage en de breakevencorrectie. Hiervoor zijn standaarden vastgesteld, die zijn vastgelegd in een bijlage bij de regeling. Daarnaast geldt in gevallen waar sprake is van nog te realiseren uitvoeringen dat daar gerekend wordt met een inschatting van het aantal bezoekers dat kan worden toegelaten op basis van de COVID-19-maatregelen. Voor die gevallen zal achteraf bij de verantwoording de werkelijke beschikbare capaciteit moeten worden aangegeven.

De subsidieberekening is als volgt:

Stap 1

Op basis van de ingevoerde (oorspronkelijke) speellijst wordt eerst het capaciteitsverlies berekend. Daarmee wordt bedoeld het verschil tussen het maximaal aantal bezoekers waarvan in aanleg sprake was en het uiteindelijk gerealiseerde maximaal aantal bezoekers als gevolg van de COVID-19-maatregelen. Eenvoudiger gezegd gaat het om het verschil tussen het maximaal aantal bezoekers zoals dat met de oorspronkelijke reeks speelbeurten

bereikt kon worden en het maximaal aantal bezoekers dat hoort bij de werkelijk gerealiseerde of nog te realiseren speelbeurten. In de situatie dat een voorstelling is geannuleerd is het werkelijk aantal bezoekers 'nul'.

Stap 2

Het capaciteitsverlies wordt vermenigvuldigd met de gemiddelde afrekenprijs per bezoeker. Er zijn verschillende afrekenprijzen vastgesteld afhankelijk van de aard van het aanbod. De gemiddelden zijn vastgesteld op basis van feitelijke informatie over gehanteerde afrekenprijzen in seizoen 2020-2021.

Stap 3

De uitkomst bij stap 2 wordt vermenigvuldigd met 0,8, als correctie voor het deel van de opbrengst dat in de regel aan de producent toekomt.

Stap 4

De uitkomst bij stap 3 wordt vermenigvuldigd met het investeringspercentage dat hoort bij het soort aanbod. Deze percentages zijn afgestemd met vertegenwoordigers uit de sector.

Stap 5

Tot slot vindt een correctie plaats die afhankelijk is van de lengte van de speelreeks. Voor grotere producties is sprake van een breakevenpunt, zijnde het punt waarop de investeringslasten zijn terugverdiend. Bij kortere speelreeksen speelt dit niet. Daarom is bij langere speelreeksen sprake van een breakevencorrectie op dit punt.

In een aantal gevallen zal worden bezien of er reden is het maximale subsidiebedrag dat de uitkomst van de rekenregel is, te verlagen. Dat geldt allereerst voor voorstellingen waarvan aannemelijk is dat de uitkomst van de rekenregel niet goed aansluit op de feitelijke situatie. Vergoedingen die zijn verkregen voor een productie vanuit het Kickstart Cultuurfonds of op basis van een afgesloten verzekering kunnen ook aanleiding zijn tot een correctie van het subsidiebedrag. Uitgangspunt is daarbij dat een toegekende vergoeding in zijn geheel wordt afgetrokken van het subsidiebedrag.

In de praktijk zal in een deel van de aanvragen ook sprake zijn van onzekere omstandigheden. Te denken valt aan uitvoeringen die nog moeten plaatsvinden maar waarbij sprake is van een naar verwachting lagere capaciteit. In dat geval wordt bij de verlening uitgegaan van de huidige prognose. Achteraf zal worden beoordeeld of er sprake is van een wijziging van omstandigheden die gevolgen heeft voor het subsidiebedrag. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als door een verruiming van de COVID-19-maatregelen meer bezoekers kunnen worden toegelaten dan was voorzien, waardoor het verlies op de investeringslasten lager uitvalt dan aanvankelijk gedacht.

Budget

Als het beschikbare subsidiebedrag onvoldoende is om alle aanvragen die in aanmerking komen te honoreren worden een aantal stappen gezet om het totaal aan te verlenen subsidie passend te maken. Startpunt zijn de te verlenen bedragen per productie op basis van artikel 8.

Allereerst worden de subsidiebedragen boven 1.000.000 euro verlaagd met maximaal met 20%. Een te verlenen subsidie van 1.500.000 euro wordt dus met maximaal 300.000 euro verlaagd (of minder als daarmee het doel bereikt wordt).

Als het beschikbare budget na deze stap nog steeds onvoldoende is om alle aanvragen te honoreren worden vervolgens alle andere subsidiebedragen per productie (dus ook de bedragen van 1.000.000 euro en lager) eveneens verlaagd met maximaal 20%. De eerdere verlaging van hogere bedragen blijft gehandhaafd. Als met een verlaging van bijvoorbeeld 5% van alle andere bedragen het beschikbare budget voldoende is, wordt dat zo uitgevoerd.

In het geval dat na het verlagen van alle te verlenen subsidiebedragen met 20% nog steeds onvoldoende budget beschikbaar is, worden alle bedragen verder verlaagd. Er wordt daarbij geen onderscheid gemaakt.

Omgang NOW, TVL

Bij het opstellen van de regeling is rekening gehouden met reeds bestaande compensatieregeling, zoals NOW en TVL. Bij het opstellen van de rekenregel is uitgegaan van een beperkte definitie van investeringslasten. De rekenregel is vervolgens op die beperkte definitie gebaseerd. Bij het vaststellen van de uitgangspunten is dus al rekening gehouden met het feit dat deze andere overheidsmaatregelen bestaan. Verrekening met subsidies op basis van NOW en TVL is dus niet beoogd. Wel bevat de regeling een grondslag voor verrekening als aangenomen moet worden dat voor specifieke kosten reeds compensatie is verstrekt.

Procedure

Aanvragen moeten worden ingediend met behulp van het online aanvraagformulier dat te vinden is op de website van het Fonds Podiumkunsten. Er is een budget beschikbaar van 39.600.000 euro. In beginsel worden alle aanvragen behandeld in een ronde. De deadline voor het indienen van de aanvraag is 5 februari 2021 om 17.00 uur. Aanvragen die na dit tijdstip worden ontvangen, worden afgewezen.

De subsidieaanvraag zal worden behandeld door het bureau van het Fonds. De aanvraag is leidend voor de toetsing of de aanvrager in aanmerking komt voor subsidie. In verband met het specifieke karakter van deze regeling kan tussentijds nadere informatie worden opgevraagd bij een aanvrager om vast te stellen of een bepaalde productie voor subsidie in aanmerking komt of om de hoogte van het subsidiebedrag te kunnen bepalen.

Als er budgettaire ruimte is, kan een tweede subsidieronde worden uitgeschreven op een later moment. Een dergelijk besluit wordt gepubliceerd op de website van het Fonds en gecommuniceerd via de diverse communicatiekanalen.

Verantwoording

Omdat de subsidie voor een deel betrekking kan hebben op uitvoeringen die zouden of zullen plaatsvinden na het moment van indienen moet na afloop een overzicht van werkelijk gerealiseerde uitvoeringen worden ingestuurd. Als het subsidiebedrag dat een aanvrager ontvangt hoger is dan 125.000 euro moet daarnaast een rapport van bevindingen worden ingestuurd. Hiervoor wordt een model opgesteld door het Fonds, dat moet worden gebruikt.

Op basis van de verantwoording wordt het definitieve subsidiebedrag bepaald. Daarbij wordt bekeken of het capaciteitsverlies in de periode waarop deze regeling betrekking heeft aansluit op de verwachting ten tijde van het verlenen van de subsidie. Als het capaciteitsverlies aanzienlijk lager is dan waar bij het indienen van de aanvraag van werd uitgegaan, wordt het subsidiebedrag lager vastgesteld.